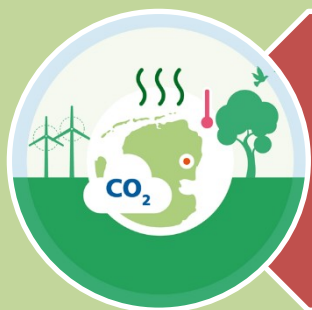

NIEUWSBRIEF PROGRAMMA DUURZAAMHEID ENERGIE EN KLIMAAT

Het Programma Duurzaamheid, Energie en Klimaat, kortweg Programma DEK, is volop in ontwikkeling.
Ben je nieuwsgierig wat wij allemaal doen? Lees dan verder!

INHOUDSOPGAVE:

1. **Bodemdaling – verlenging subsidieregeling “Funderingsonderzoek bodemdaling gemeente Emmen”** Pag. 2
2. **Leerlingen PRO Emmen presenteren klimaatadviezen aan gemeente** Pag. 3
3. **Terugblik informatiebijeenkomsten: Parc Sandur op weg naar aardgasvrij** Pag. 4
4. **Fixteam Emmen: terugblik op 2024** Pag. 5
5. **Even voorstellen, nieuwe collega Roelof Staal** Pag. 6
6. **Programmaplan ORTESE** Pag. 7
7. **TenneT Deelnet Emmen** Pag. 9
8. **Woningen isoleren via de regeling Natuurvriendelijk Isoleren** Pag. 14

Bodemdaling

Voor het jaar 2025 wordt de subsidieregeling “Funderingsonderzoek bodemdaling gemeente Emmen” verlengd. Meer informatie over de subsidieregeling is te vinden op de website van de gemeente Emmen: <https://gemeente.emmen.nl/subsidie-funderingsonderzoek-bodemdaling>.

Daarnaast blijven we als gemeente aangesloten bij het Fonds Duurzaam Funderingsherstel (FDF) . Het FDF is opgericht als financieel hulpmiddel voor inwoners die te maken met schade door bodemdaling maar geen lening bij hun bank kunnen krijgen om noodzakelijk funderingsherstel te realiseren. Via een speciale lening, waarbij over de eerste drie jaren geen rente hoeft te worden betaald, kan het financiële probleem mogelijk worden opgelost. Gemeenten staan op een bepaalde wijze garant voor verstrekte leningen.

De gemeente Emmen ziet het FDF als een verlengstuk/aanvulling van de subsidieregeling voor funderingsonderzoek. Meer informatie over het FDF is te vinden op <https://funderingsherstelfonds.nl/overheid/>

Speaking Minds: Leerlingen PRO Emmen presenteren klimaatadviezen aan gemeente

Gratis afgekeurd fruit op scholen, een kledingmarkt organiseren, statiegeldmachines om zwerfafval tegen te gaan, zwerfafvalacties, challenges om korter te douchen, het fixteam op TikTok en een openbare moestuin. Dit zijn enkele van de adviezen die een groep derdejaarsleerlingen van PRO Emmen woensdag 12 maart overhandigden aan wethouder Pascal Schrik.

In een traject van een aantal weken gingen de jongeren aan de slag om een advies te formuleren voor de gemeente rondom de vraag: "Wat hebben jongeren in Emmen nodig om SAMEN iets te doen tegen klimaatverandering?" De gemeente Emmen vindt het belangrijk om juist ook praktisch opgeleide jongeren te betrekken bij beleidsvraagstukken.

Adviezen van de leerlingen

De leerlingen stelden voor om statiegeldmachines te plaatsen op scholen en andere plekken waar veel mensen komen om zwerfafval te verminderen. Om een openbare moestuin aan te leggen, zodat ook mensen met minder geld gezond kunnen eten. Andere ideeën waren onder meer het organiseren van kledingmarkten in het centrum van Emmen en het uitdelen van afgekeurd fruit op scholen.

Wethouder Pascal Schrik: "We geven de jongeren een stem en laten ze weten dat hun advies ertoe doet. Ze denken anders dan in het gemeentehuis en dat geeft verrassende uitkomsten. Er zijn ontzettend goede ideeën bedacht door deze leerlingen, die ons helpen effectiever beleid te maken. Hun ideeën zijn niet alleen vernieuwend, maar ook praktisch uitvoerbaar. Bijkomend voordeel, de jongeren weten nu ook, dat het gemeentehuis een plek is, waar je voor meer terecht kunt dan alleen je paspoort."

Speaking Minds geeft jongeren een stem

In januari 2025 zijn de derdejaars leerlingen van PRO Emmen gestart met het project Speaking Minds. Speaking Minds is een project van Save the Children waarbij jongeren in een aantal weken onderzoek doen om hun gemeente te adviseren over een beleidsvraag. In de eerste drie bijeenkomsten gaan de leerlingen in gesprek met beleidsmedewerkers en professionals binnen de gemeente Emmen om meer te weten te komen over wat er speelt binnen de gemeente. In de vierde bijeenkomst gaan de jongeren op veldbezoek. Uiteindelijk wordt een advies geformuleerd en gepresenteerd.

Terugblik op de UP informatiebijeenkomsten: Parc Sandur op weg naar aardgasvrij

Op maandag 18 november en dinsdag 26 november vonden de eerste informatiebijeenkomsten plaats over de toekomst van een aardgasvrij Parc Sandur. Tijdens deze bijeenkomsten bespraken we wat aardgasvrij wonen betekent voor de buurt en voor inwoners.

Het doel? Samen een uitvoeringsplan maken dat haalbaar, betaalbaar en betrouwbaar is.

Waardevolle bijeenkomsten

Ruim 200 bewoners bezochten de bijeenkomsten. Marco Kamp, namens de gemeente, en Tom van der Vlist van de wijkvereniging, gaven uitleg over het proces om te komen tot een uitvoeringsplan. Wat zit er aan te komen? Hoe zorgen we ervoor dat we komen tot het alternatief dat het beste past bij de wijk? En hoe zorgen we ervoor dat alle bewoners goed geïnformeerd blijven?

Klaas Santing, wijkbewoner, energiecoach en lid van Parc Sanduurzaam, gaf een mooie presentatie over energiebesparing. Met praktische tips en voorbeelden liet hij zien hoe je vandaag al aan de slag kunt met het verlagen van de energierekening.

Input van inwoners telt!

Bewoners konden hun vragen stellen en ideeën delen. Deze input nemen we mee in het uitvoeringsplan. Hierin staat straks beschreven hoe en wanneer Parc Sandur aardgasvrij wordt, welke alternatieven onderzocht zijn en hoe inwoners betrokken zijn.

Fixteam Emmen: terugblik op 2024

Het fixteam heeft in 2024 maar liefst 1300 woningen gefixt. Het fixteam brengt gratis kleine energiebesparende maatregelen aan bij inwoners thuis. Naast vele gesprekken en koppen koffie zijn er heel wat maatregelen uitgevoerd:

- 250 brievenbusborstels
- 800 waterbesparende douchekoppen
- 1.340 deurborstels
- 6.000 meter tochtband
- 13.000 LED-lampen
- 5.100 meter radiatorfolie

In 2025:

Ook in 2025 staat het fixteam klaar voor inwoners. Steeds meer inwoners weten ons te vinden. In 2025 schalen we de wijkacties af. We gaan in ieder geval voor de zomer naar Bargermeer, Emmen Centrum, Weerdinge en kleinere kernen als Zandpol, Klazienaveen Noord, Foxel. Daarnaast hebben we veel aanvragen van VvE's in 2025. De planning voor na de zomer volgt nog.

Energiecoaches

In 2024:

- werden 9 nieuwe energiecoaches opgeleid
- 237 huisbezoeken uitgevoerd
- 125 bezoekers gesproken tijdens het inloopspreekuur in de bibliotheken
- waren we op 20 evenementen aanwezig

Even voorstellen:

Mijn naam is Roelof Staal, ik ben 49 jaar oud en ben per 1 januari gestart als adviseur energie bij Gemeente Emmen voor twee dagen in de week. Ik werk vanuit het kantoor van Ondernemend Emmen en samen met Ondernemend Emmen ga ik mij de komende jaren inzetten om de bedrijven in de gemeente Emmen te adviseren en ondersteunen op het gebied van energie en verduurzaming in relatie tot CO2 reductie.

Deze werkzaamheden sluiten erg goed aan bij mijn achtergrond qua opleiding en werkervaring. Ik heb Werktuigbouw, Energie en Gastechniek gestudeerd (Hanzehogeschool Groningen) en heb in mijn werkzame leven uitgebreid ervaring op mogen doen met uiteenlopende technische onderwerpen binnen industrie, MKB, agrarisch en de bebouwde omgeving. Sinds ruim 5 jaar heb ik mij met mijn eigen bedrijf gespecialiseerd op het gebied van duurzame energie. Ik realiseer daarmee PV-installaties, energieopslag systemen in combinatie met energiemanagement en adviseer bedrijven en organisaties op het gebied van verduurzaming in het algemeen.

Ik ben een jongen uit de regio. Ben opgegroeid in Schoonloo en heb sindsdien in het Noorden, en meestal in Drenthe gewoond en gewerkt. Sinds 2023 wonen wij, mijn vrouw Chantal en ik, in Georgsdorf vlak over de grens in Duitsland. Daar hebben wij samen een zogenaamd Resthof, een voormalige boerderij, gekocht. Chantal en ik hebben samen 3 dochters in de leeftijd 20 tot 22 die alle drie studeren en op kamers wonen in Leiden en in Nijmegen.

Ik ben erg enthousiast over de opgave die ik namens Ondernemend Emmen/Gemeente Emmen op mag gaan pakken. Naast dat het vrijwel naadloos aansluit bij mijn achtergrondkennis en ervaring, kijk ik er naar uit om mij veel breder voor de Emmer ondernemer in te zetten dan ik tot nu toe vanuit een commerciële achtergrond kon doen. Mijn ambitie is om op een nuchtere wijze en met een pragmatische aanpak een structurele bijdrage aan het ondernemersresultaat te leveren waarbij verduurzaming hand in hand gaat met de activiteiten van de ondernemer.

Ik zie onze contacten met enthousiasme tegemoet en ben te bereiken via e-mail r.staal@emmen.nl en telefoon 06-52 39 21 89. Graag tot snel, Roelof Staal

Programmaplan ORTESE

In oktober 2024 heeft het college van Burgemeester & Wethouders ingestemd met het Programmaplan ORTESE. ORTESE staat voor het Ontwerpen en Realiseren van een Toekomstbestendig Energiesysteem in Emmen. Dit is een gezamenlijk initiatief geworden van de gemeente Emmen, provincie Drenthe, Enexis en het ministerie van Klimaat en Groene groei. Binnen ORTESE worden nieuwe oplossingen voor een slimmer en efficiënter energiesysteem ontwerpen en waar mogelijk geïmplementeerd.

Doel hiervan is om de energietransitie en ruimtelijk-economische ontwikkeling van Emmen mogelijk te maken met minder/efficiënt gebruik van energie-infrastructuur, inclusief de bijbehorende fysieke ruimte, kosten en materialen voor de netuitbreiding. Dit moet nieuwe informatie en inzichten opleveren voor Emmen, maar ook op provinciaal en nationaal niveau. Meer informatie over ORTESE is te vinden via provincie.drenthe.nl/ortese.

Vanaf oktober vorig jaar is gewerkt aan het opzetten van de programma-organisatie, met het aantrekken van een programmamanager en trekkers van de drie werkpakketten van ORTESE. Op 5 februari hebben we een informatiesessie over ORTESE georganiseerd voor raadsleden. Dit leverde interessante gesprekken op.

Per werkpakket zijn we gestart met het uitvoeren van de activiteiten:

- **Realiseren:** we zijn gestart met het helpen ontwikkelen van energiehub's in drie kansrijke gebieden. Het gaat om glastuinbouwgebied Erica, en bedrijventerreinen De Tweeling en Bargermeer. In Erica heeft Enexis al bevestigd dat we hier een technische oplossing mogelijk is. Het is uiteindelijk aan de ondernemers en Enexis om hier ook afspraken over te maken. Vanuit ORTESE begeleiden we het proces. Naast het bieden van perspectief aan ondernemers die tegen beperkingen door netcongestie aanlopen, willen we hierbij ervaring opdoen met het vinden van systeemoplossingen. Systeemoplossingen (schakelen tussen warmte, groengas en elektriciteit) kunnen ruimte vrijspelen in het energiesysteem die andere partijen kunnen benutten.
- **Ontwerpen:** om meer inzicht te krijgen in de huidige en toekomstige belasting van het energiesysteem, werken we aan het opbouwen van een digital twin. Dat is een digitaal model van het Emmense energiesysteem waarin we de actuele belasting kunnen zien en nieuwe oplossingen kunnen simuleren en optimaliseren. Daarin brengen we data en informatie samen die nu nog versnipperd is en verbeteren we het inzicht dat we hebben in het energiesysteem. Via de Topsector Energie werken we een technisch concept (doelarchitectuur) en een datastrategie hiervoor uit, waarvoor de aanbestedingen dit kwartaal gaan starten

(vervolg Programmaplan ORTESE)

- **Toekomstbestendig Energiesysteem:** minstens zo belangrijk als de technische perspectieven op het energiesysteem, is het brede maatschappelijke gesprek dat we hierover organiseren. De verandering van het energiesysteem heeft namelijk ook sociale, ruimtelijke en economische dimensies. Het eerste jaar doen we dat vooral met het aanbieden van kennissessies. We organiseren deze maandelijks voor een groep organisaties uit zowel het lokale als het nationale niveau. Ook zijn we vanuit ORTESE op diverse sessie binnen New eMMergy vertegenwoordigd.

Wij zijn ook bijzonder verheugd dat de Europese Commissie ons heeft uitgenodigd om een beleidsdebat te organiseren tijdens de Europese Week van de Duurzame Energie met ORTESE als aanleiding. Wij willen tijdens dit debat het vraagstuk van lokale systeemintegratie aan de orde stellen. Dit event vindt plaats tussen 10-12 juni 2025. Tijdens dit event komt Europa samen om over de brandende problemen van de energietransitie te discussiëren en elkaar te inspireren met de verschillende initiatieven.

Ruimtelijke inpassing van het Tennet Deelnet Emmen als onderdeel van “Netversterking Emmen”

Ruimtelijke inpassing voor het Tennet Deelnet Emmen

Gemeente Emmen is bevoegd gezag voor de ruimtelijke inpassing van het Tennet Deelnet Emmen. Tennet is eigenaar en beheerder van het hoogspanning netwerk in Nederland. Het Tennet Deelnet Emmen vraagt om de ruimtelijke inpassing van twee nieuwe hoogspanning stations en de aanleg van ondergrondse kabels. Het huidige Omgevingsplan voorziet hier niet in en dient daarom te worden gewijzigd. Het wijzigen van het Omgevingsplan vraagt om een onderbouwing op basis van ruimtelijke afwegingen. Gezien de omvang van het Tennet Deelnet Emmen is een Plan-mer noodzakelijk.

Uitbreiding van het Tennet Deelnet Emmen noodzakelijk vanwege netcongestie

Op basis van de analyses die TenneT in het kader van de investeringsplannen tweejaarlijks uitvoert, blijkt dat de huidige transportcapaciteit van Deelnet Emmen onvoldoende is. Dit is het gevolg van de snel groeiende vraag naar transport- en aansluitcapaciteit. Op basis van de Regionale Energie Strategie Drenthe (RES 2.0) en de Cluster Energiestrategieën Noord Nederland (CES 2022) wordt tussen 2024 en 2025 al een verdubbeling van duurzame energieopwekking verwacht in zuidoost-Drenthe. Daarnaast groeit de vraag naar elektriciteit door verdere elektrificatie van huishoudens en bedrijven.

De bestaande 110 kV-hoogspanningsstations in het Deelnet Emmen kunnen de extra belasting in dit toekomstige scenario niet adequaat verwerken. Dit betekent dat een situatie ontstaat waarin de hoogspanningsstations alleen onder normale bedrijfsomstandigheden voldoende capaciteit hebben. Onderhoud of een storing kan in deze situatie niet opgevangen worden. Hierdoor kan de leveringszekerheid van afnemers niet gegarandeerd worden. Om aan de wettelijke taak van leveringszekerheid te kunnen blijven voldoen, moet het Tennet Deelnet Emmen aangepast en uitgebreid worden. Als eerste stap in de uitbreiding van het Tennet netwerk is de bouw van het nieuwe hoogspanning station bij Veenoord Boerdijk. Hiervoor is het Omgevingsplan al aangepast en zijn vergunningen aanwezig. Het bouwrijp maken van dit terrein bij Veenoord Boerdijk start in de komende maanden.

Tennet Deelnet Emmen, bestaande uit 5 deelprojecten.

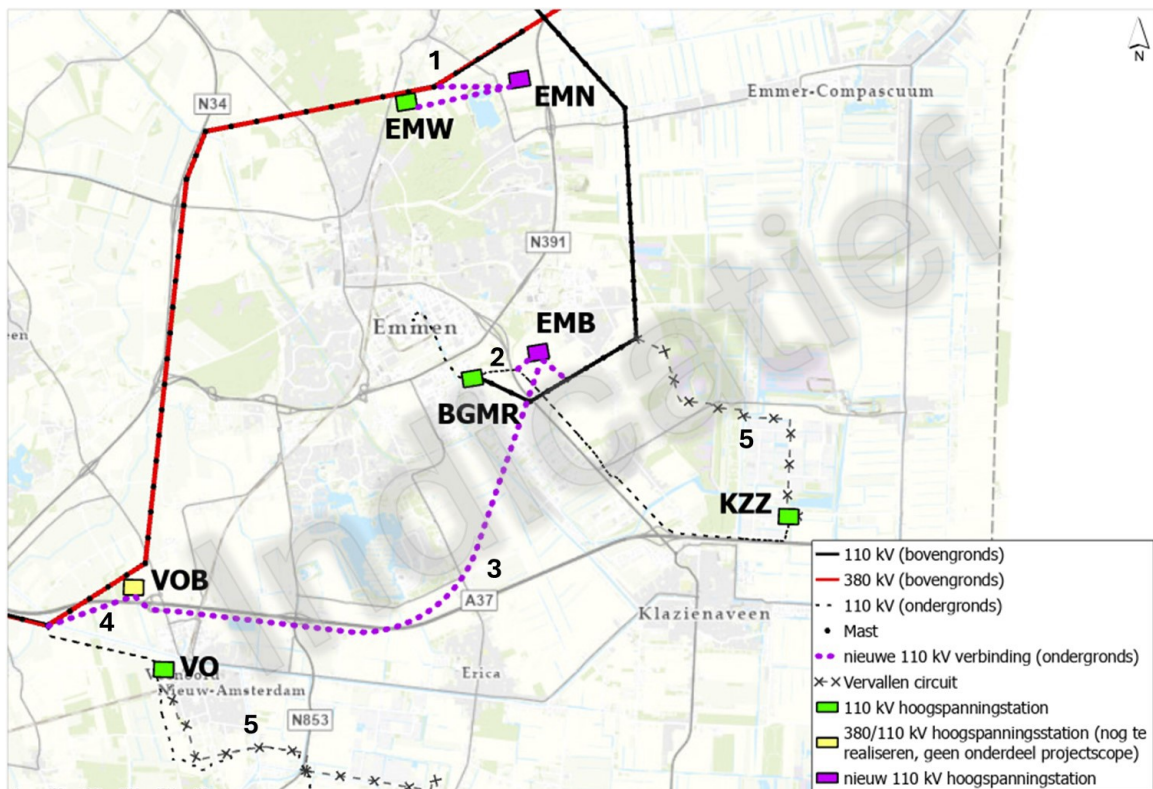
Tennet is voornemens om het 110 kV-hoogspanningsnet in de regio Emmen te versterken om de toekomstige vraag naar en aanbod van (duurzame) elektriciteit te kunnen blijven transporteren.

De 110 kV-netversterking Deelnet Emmen bestaat op hoofdlijnen uit de aanleg van twee nieuwe 110 kV-hoogspanningsstations en een aantal ondergrondse 110 kV-hoogspanningsverbindingen.

De 110 kV-Netversterking Deelnet Emmen bestaat uit vijf projectonderdelen:

1. Een nieuw hoogspanningsstation genaamd Emmen Noord (EMN) in de buurt van het bestaande hoogspanningsstation Emmen Weerdinge (EMW), inclusief: ondergrondse kabelverbindingen om het nieuwe hoogspanningsstation aan te sluiten op het bestaande hoogspanningsnet;
2. Een nieuw hoogspanningsstation genaamd Emmen Bargerweg (EMB) in de buurt van het bestaande hoogspanningsstation Emmen Bargermeer (BGMR), inclusief: ondergrondse kabelverbindingen om het nieuwe hoogspanningsstation aan te sluiten op het bestaande hoogspanning station op Bargermeer;
3. Een nieuwe ondergrondse kabelverbinding tussen hoogspanningsstation EMB en het nieuwe station Veenoord Boerdijk (VOB);
4. Een nieuwe ondergrondse kabelverbinding tussen hoogspanningsstation VOB en mast 116 van de bestaande bovengrondse 110 kV-verbinding;
5. Het verwijderen van ondergrondse kabelverbindingen die niet meer werkzaam zijn.

In de onderstaande afbeelding zijn de projectonderdelen weergegeven. De paarse locaties EMB en EMN zijn de nieuwe hoogspanning stations, de nieuwe ondergrondse kabels worden als stippellijnen weergegeven.

Afbeelding: Bestaande infrastructuur en uitbreidingen aan Tennet Deelnet Emmen (bron: Tennet).

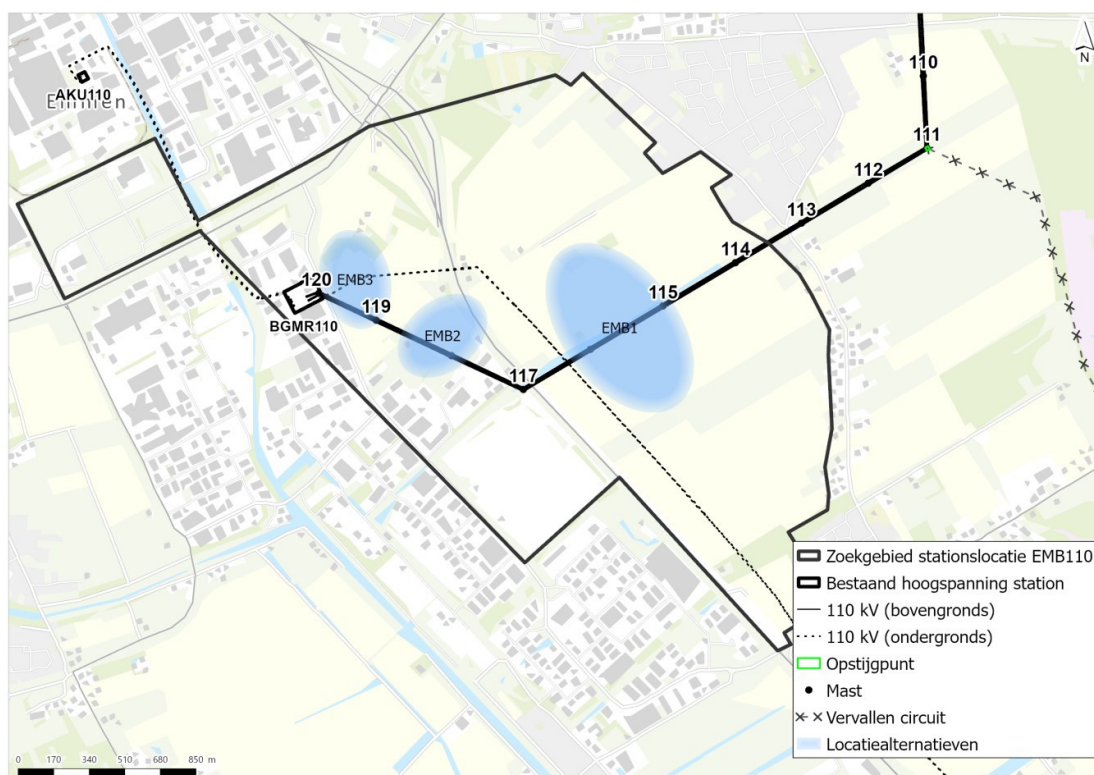
Participatie Tennet Deelnet Emmen

In het participatieplan staat beschreven hoe de verschillende partijen worden betrokken in de huidige fase van het project. Het cNRD en het participatieplan hebben in de periode van woensdag 15 januari 2025 tot en met dinsdag 25 februari 2025 ter inzage gelegen. In deze periode was het voor iedereen mogelijk om een zienswijze in te dienen. Tijdens de terinzagelegging hebben 3 inloopbijeenkomsten plaatsgevonden (Hotel Van der Valk Emmen, Atlas Theater en Dorpshuis Weerdinge) om belangstellenden te informeren over het project en de procedure. Het concept-NRD en het participatieplan zijn te vinden op:

<https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/drenthe/deelnet-emmen>

Plan-mer-procedure als onderbouwing voor het wijzigen van het Omgevingsplan

Met het opstellen van een plan-mer (een milieueffectrapportage voor een plan) worden de milieueffecten van een plan in beeld gebracht. Zo kan de gemeente de milieueffecten meenemen bij haar besluit over het plan. De mer-procedure begint met de terinzagelegging van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD). In de cNRD beschrijft het project, welke alternatieven er zijn en welke alternatieven er worden onderzocht ten behoeve van het Plan-mer. Voor het station bij Bargermeer zijn 3 alternatieve locaties gepresenteerd. Voor het station bij Weerdinge zijn 4 locaties ingetekend. Onderstaand zijn de alternatieven voor zowel Bargermeer als voor Weerdinge ingetekend.

Afbeelding: alternatieven voor HS Station bij Bargermeer

Afbeelding: alternatieven voor HS station bij Weerdinge

Hoe verloopt de voorbereiding van de ruimtelijke inpassing verder?

Na de ter inzage legging periode wordt toegewerkt naar het terugbrengen van het aantal alternatieven voor zowel Bargermeer als voor Weerdinge naar een Voorkeursalternatief (VKA). In het terugbrengen van het alternatieven spelen de ontvangen zienswijzen een belangrijke rol, naast het advies van de Commissie MER.

Verwacht wordt dat er voor de zomervakantie 2025 een voorkeursalternatief voor Bargermeer en voor Weerdinge kan worden vastgesteld door ons College.

Verwacht wordt dat in 2025 en 2026 de voorbereidingen voor het MER en de sectorale onderzoeken plaatsvinden (bodem, ecologie, geluid) voor de beide voorkeursalternatieven te Bargermeer en Weerdinge.

In 2027 – 2028 staat de wijziging van het Omgevingsplan op de agenda. Dat vergt een besluit van de Gemeenteraad van Emmen.

De bouw van de stations kan starten in 2028. De beide stations moeten uiterlijk in 2031 operationeel zijn.

Afbeelding: impressie van een HS station te bouwen bij Bargermeer en bij Weerdinge.

Woningen isoleren via de regeling Natuurvriendelijk Isoleren

Het isoleren van woningen valt op dit moment onder de landelijke regeling NatuurVriendelijk Isoleren (NVI). Bij isoleren moet namelijk rekening worden gehouden met eventuele vleermuizen en andere beschermde dieren die in de spouwmuren kunnen zitten. Onder NVI mag er 6% (1e jaar 3%/ 2e jaar 2% /3e jaar 1%/) van de woningen geïsoleerd worden per CBS-buurt, zolang de isolatie door een gecertificeerd bureau (dat de NVI cursus heeft gevolgd) wordt uitgevoerd. Zodra Emmen een pre-SMP en later een SMP heeft, mogen er hogere percentages woningen geïsoleerd worden. Bij de eerste fase van het pre-SMP is het percentage 10%, bij de tweede fase 30% en bij een vastgesteld SMP is dit 100%.

Alle soorten van isolatie (onderscheid binnen- en buitenschil) kunnen uitgevoerd worden, zij het in lage aantallen. Mocht de 6% bereikt zijn in een wijk, dan mag alleen de spouwmuurisolatie uitgevoerd worden (buitenschil) wanneer aangetoond wordt dat er geen beschermde dieren in de woning aanwezig zijn. Dakisolatie aan de binnenzijde, dubbel glas, geïsoleerde voordeur, vloerisolatie etc. kan wel uitgevoerd worden

NVI: voorwaarden

Om onder NVI te mogen isoleren, heeft de gemeente wel een compensatieverplichting voor vleermuizen. De gemeente moet per 1 mei 2025 80% van de 55 nestkasten (of inmetzelen) voor vleermuizen hebben opgehangen en voor 1 februari 2026 ook de resterende 20%. Er wordt momenteel een inventarisatie gedaan of en aan welke gemeentelijke gebouwen de nestkasten een plek kunnen krijgen. Er is ook contact opgenomen met woningcorporaties en we onderzoeken andere mogelijkheden om compenserende maatregelen voor vleermuizen aan te brengen. Het team Communicatie is gevraagd om mee te denken in het informeren en werven van inwoners voor het verkrijgen van locaties voor kraamverblijven.

